5924 Ն· 1887 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 16 ՇԻՒՄԱՆ 28 ԻՆՆԱՅ ՈՒՆԻ ԱԼԱՖ· 28 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ Ն· 5924

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ
Մեծ Բրիտանիա 8
Ամբողջ տարի 4
Իւրաքանչիւր թերթը 40 փարա

ՌՍՍԹԱՆ ԻՒՃԻՐԷՊԻ ՊԻՏԻ ԱՑԻՏ ՏԻՐ

Արարատի Եկեղեցի

ԻԽԹԱՐԱԹ
Շաբաթը մէջ մէկ անգամ կ՚ելլայ
Գինը կանխիկ 40 փարա

ԱՐՏԱՔԻՆ ԹԻՒԸ ԽԱՆ ՆԻՄԼԸՐՕ 41

ՍԱՀԻՊ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Ե· ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՀԱՅ ԹՎԱԿԱՆ ՍԿԶԲԱՆՔԻ ՏԱՐԵԼՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՍԿԶԲԱՆՔԻ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ ՈՐՈՇՄԱՄԲ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ Է ԱՅՍՕՐ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՀԱՅԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԼԱՏԻՆԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԳԵՐՄԱՆԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԱՆԳԼԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԻՏԱԼԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՌՈՒՍԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԹՈՒՐՔԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԱՐԱԲԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՊԱՐՍԿԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՌՈՒՍԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԹՈՒՐՔԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԱՐԱԲԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՊԱՐՍԿԵՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

—o—

ԹԷՎԱՃԻՀԱԹ

Մալազգերա գայիմագամը իզգէթլու Հաշիմ պէյէ ըիւթպէյի սանիեէ պէնէքը սանիսի,

Մուշ սանճաղը իտարէ մէճլիսի ազասընան ըիֆաթլու Ջէթուլլահ էֆէնտիեէ ըիւթպէյի սալիսէ,

Գիթլիս էշրաֆընան ըիֆաթլու Շէմսէտտին էֆէնտիեէ ըիւթպէյի սալիսէ,

Գոնիա վիլայէթի տախիլինէ քեաեին Գարա աղաճ գազասը գայիմագամլըզը, Քէօյճիկէզ գայիմագամը սապէգ Ըշիտ պէյէ թէվճիհ պուրուլմուշ տուր,

Մուշ սանճաղը իտարէ մէճլիսի ազասընան Վարդան, վէ Պուլանըզ գազասը պէտաեէթ մահքէմէսի ազասընան Մանուկ, վէ Միլազիմ Նատիրհան աղալար իլէ Նատիր չավուշա պէշինճի ըիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը ղիշանը իհսան պուրուլմուշ տուր։

Խարիճիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի մարիֆէթի իլէ, Բարիս տիբլոմասի մէքթէպինէ իյզամը իրատէյի Սէնիլեի ճէնապը Բռաիշահի միգթէզայի ալիսինտէն օլան, խարիճիեէ նազարը էսպագ մէրհում Բաշիտ բաշազատէ Ահմէտ Միւհիտտին պէյ էվվէլքի կիւն Լոյտ գումբանեասընէն Աբօյ նամ վաբօրունա բաքիպէն Վարնա Թարիգի իլէ Բարիսէ կէթմիշ տիր։

—Գոնեա իսթինաֆ միւտտայի ումումիսի իզզէթլու Էսաա էֆէնտինին ասհապը հայսիեէթտէն պիր զաթ հագգընտա իգա իթտիկի տարպ վէ թահգը մատտէսինտէն տօլաեը, Տէրսաատէթ իքինճի ճէզա մահքէմէսինտէ իճրա օլունան մուհաքէմաթ նէթիճէսինտէ ճիւրմի սապիթ օլմաղլէ, իչ լիրա ճէզայի նագտի իթաբընա մահքիմ օլտուղու էշիտիլմիշ տիր։

(Թ. Հ-էջէ-ը)

—Բարիս վէ Վիէննատաքի սէֆարէթի սէնիեէլէր Թարաֆընան զազէթալարտա նէշր օլունան իլանը ըէսմինին թէրճէմէսի տիր։

«Բումէլի չըմէնաքֆէրլէրինի իշլէթմէքտէ օլան զումբանեանընէն հիսսէլէրինի վէ իմթիեազընը տիկէր էճնէպի շիրքէթլէրինէ թէրք վէ ֆէրազ իտէճէկի պազը էվրագը հավատիատէ մուհարբէր օլմաղլէ, պու խուսուստա սէհվ վէ զալէթէ ասլա մահէլ գալմամագ իզզէ, սալիֆ իւզ զիքր գումբանեատան օլան միւթալիպի իլէ տավասը թէսվիեէ օլունմատըգճա, Պապը տիլինին իշպու մուամէլէյի ֆէրազիեեի վէլէվ նաֆի տախի օլսա գազուլ վէ թաստիգ իտէմէեէճէկի, սէֆարէթի սէնիեէ թարաֆընան պէեան օլունուր։»

—Կէչէնտէ սէյեահաթ թարիգի իլէ Տէրսաատէթէ կէլմիշ օլան սըր Զարլս Տիլքին, զըլ մէվսիմինի Մըսրատա կէչիրմէք, վէ մէմալիքի Օսմանիեէնին ահվալը սիեասիեէ վէ ասքէրիեէսինէ տայիր պիր էսէր թէեէլիֆի իլէ իշթիղալ իտէճէկի Դահիրէտէն եազըլմըշ տըր։

—Դահրիեէ ֆէրիգանընան վէ եավէրանը հազրէթի Շէհրիեարի-տէն սաատէթլու Վօտէս բաշա հազրէթլէրի, Վարնա Թարիգի իլէ էվվէլքի կիւն Լօնտրաեա կիթմիշ տիր։

—Ավօթրիա իմբէրաթօրիչասը, պու քէրրէ Դոնթէս Պօհանս Թէպտիլի իսմ իլէ, ղայրի ըէսմի սուրէթտէ սէյեահաթա չըգէպ, եէ-տի ատալարտան Դօրֆուեա վասլ օլմուշ տուր։ Միւշարիլէյհա 15 կիւն իգամէթտէն սօնրա Վիէննաեա ավտէթ իտէճէք տիր։

—Վատիի հալֆատան վարիտ օլան խապէրէ նազարէն, Սուտան էրպապը գրեամընընէն մէօհթէմէլ օլան թէճավուզաթը էնտիչէսինտէն տօլաեը։ մահէլի մէզքիւր սէքէնէսի միեանընտա ֆէվգէլատէ պիր խէվֆ վէ հէեեճան վար տըր։

—Լօնտրա բօլիս ըէյիսի սըր Զարլս Վարէն թարաֆընան թանզիմ վէ նէշր օլունան սէնէվի բաբորա նազարէն, Լօնտրա բօլիսի 13,804 նէֆէր տիր։ Բօլիս մէսարիֆի, սէնէվի 1,080,000 լիրա բսթէրլին, եանի պիր ինկիլիզ լիրասը 120 զուրուշ հիսապը իլէ, 9 միլեօն 600 պին զուրուշ տուր։ Պէլէտիեէ բօլիսի պունատան պաշգա օլտուղու հալտէ, էֆրատը մէզքիւրէ թէրպիէն 688 միլ մէսահէսի, վէ 5,064 627 նուֆուս էհալիսի պուլունան Լօնտրա պէլտէյի ճէսիմէսինին մուհաֆազայի էմնիեէթինէ խըստէթ իտէր։ բօլիսին եարը գատարը կիճէլէրի մուհաֆազայի ասասեիչէ մէէմուր տուր։ 1849 տան պէրու, Լօնտրատա 488,374 պատ[illegible] լասէ եաբըլմըշ, վէ 1810 միլ թուլունտա եէնի սօգագբար աշըլմըշ տըր։

—Ֆրանսանընն Տէրսաատէթ գօնսօլօսու տիւնքի կիւն շէհրիմիզէ կէլմիշ տիր։

—Մաճարիսթան ումուրը մալիյեէսինտէ, պու սէնէ 18 միլիոն 500 պին ֆիօրին աշըգ կէօրիւնտիկիւնտէն, պու աշըղը գարաթմազիչին պաշ վէքիլ վէ մալիյեէ նազրը օլան Մ. Թիցա, Թիմուր եօլլարա վիրիլէն թախսիսաթը թէնգըս իլէ, պիրա վէ էթ իւզէրինէ թարհ օլունան վերկի իլէ, բուլ վէ տամկա բէսմինի վէ շէքէր վէ էճզաեը քէյուլիեէտէն այընմազտա օլան պազը ըիսումը սայիրէյի թէզեիտ իլլէմէք նիյեէթինտէ պուլունաեօր, ինհիսարը տիխանտան խազինէյի տէվլէթէ իսապէթ իտէն մըզտարը սէնէվինին պու սէնէ իւչ միլիոն ֆիօրինէ պալիղ օլաճաղը հիսապ օլունուեօր։

Մա մաֆի թէնգըհաթ վէ թէզեիտաթը միւսամմէ իլէ աշըգ գարանամաեաճաղընտան Մ. Թիցանընն եագընտա պիր իսթիզրազ ագտըրնա մէճպուր օլաճաղը զանն օլունմագտա տըր։

Խազինէյի տէվլէթտէն թիմուր եօլլարա վէրիլէն մէպալիղին թէնգըհընա մէպնի, պունլարընն թահվիլաթընտա թէտէննիի ֆիյեաթ հասըլ օլմուշ տուր։

—Աթիրէն Պուլկարիսթանտա իճրա օլունան Սօպրանիեէ վէ պէլէտիեէ ինթիխապաթընընն նէթիճէսի իւզէրինէ, Բուսիա տէվլէթի Պուլկարիսթանտա իեատէյի նուֆուզտան գաթը իւմիտ իթմիշ օլտուղունու Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ եազըլմըշ տըր։

Լօնտրատա նէշր օլունան Տէյլի Նիուզ զազէթասընընն Հօճա պէյ մուխպիրի, մէզքիւր զազէթաեա կէօնտէրտիկի պիր մէքթուպտա, Բուսիա հիւքիւմէթի, քէնտի մէմալիքի տախիլինտէ պուլունան Պուլկար միւլթէճիլէրինէ, շիմտիեէ գատար իթա իթմէքտէ պուլունտուղու մաաշլարը թէնգիլ իմտիկի կիպի, Բօմանեատա պուլունուպ Բուսիանընն Պիւքրէշ սէֆարէթինտէն մատաշ ալան միւլթէճիլէրին մատաշլարը տախի պրէմիւն պիւթիւն քէսիլմիշ տիր. պու հալէ նազարէն, Բուսիա հիւքիւմէթինին Պուլկարիսթան ահվալը տախիլինէսինէ միւտախէլէտէն շիմտիլիք սարֆը նազար էյլէմիշ օլտուղու, պիր գաթ տահա թէէյիետ իտիեօր։ Մա հէղա Բուսիա հիւքիւմէթի, Պուլկարիսթան խարիճինտէ պուլունան միւլթէճիլէրի մէտարը թէէյիեիւշտէն մահրում պըրագարագ, քէնտիլէրինի մէեուսանէ պիր հարաքէթէ սէվգ իթմէք էֆքեարընտա պուլունտուղուտա մէհզուզ իտուկինի, վէ հէր հալտէ գաթը մատաշ մէսէլէսի պիր չոգ Պուլկարլարը մէմլէքէթլէրինէ ավտէթէ մէճպուր իտէճէկինի մէզքիւր վիէննա զազէթասը պէեան իտիեօր։

—Ֆրանսանընն Օրլեան խանէտատանընտան ըրէնս Հանրի տը Օրլեան Մըսըրա մուվասէլէթ իթտիկինտէն, պիր մահ գատար օրատա իգամէթտէն սօնրա Հինտիսթանա ազիմէթ իտէճէք տիր. միւշարիլէյհին բէտէրի տիւգ տը Շարթէր, կէլէճէք այրն իպթիտասընտա Մըսրա ազիմէթ [illegible] մունու Մուվէյիշէ գատար թէշեի իլլէտիքտէն սօնրա, Նիլ իւզէրինտէ սէյեահաթ ազմինտէ իմիշ։

—Նէօլոզոս զազէթասընա Մանասթը վիլայէթի տախիլինտէ, կէօրիճէտէն եազըլան պիր թահրիրաթտա պազը հայտուտլուգ վուգուաթը հիքեաեէ օլունմուշ տուր, էգճիմէ Տէմիր նամ շախսըն ըէֆգազաթընտա պուլունան 17 գատար հայտուտ Պուզկրատ նամ իսլամ գարիյէէսինէ կիրէրէք, իչ նէֆէր տէլիգանլրեը էսիր վէ 600 լիրա թախլիս ազճէսի իսթէմիշլէր տիր։

Բէյֆիլէէթ մէէմուրինի մահէլլիյէէէ իխպար օլունմուշ իսէտ, էսիրլէրին ագրապասը թարաֆընան հայտուտլարա [illegible]0 լիրա վիրիլէրէք գուրթարըլմըշտան սօնրա, ժանտարմա պին պաշրը հայտուտլարը թաադըպէ միւգաշէրէթ վէ իքի կիւն գատար Պուզկրատ գարիյէէսինտէ գալօրգան սօնրա կէօրիճէէէ ավտէթ իթմիշ տիր։

Անտէն 15 կիւն սօնրա, հայտուտլար գարիյէյի մէզպուրէտէն 15 գաթրը վէ պազը չօճուգլար գաչէրըպ, 50 լիրա մուգապիլինտէ չճուգլարը իեատէ իլլէմիշլէր, վէ Քիվէթցա գարիյէսինէ պիր քեաղրա կէօնտէրիպ 260 լիրա թալէպ վէ մէպլազը մէղքիւր վիրիլմէզ իսէ, բ օլտէն չրգան քիմէանէլէրի իթլաֆ իտէճէքլէրինի պէեան իթմիշլէր տիր։

—Այրըն վիլայէթինտէ եինէ հայտուտլուգ վուգուաթը զուհուր իթտիկի խուսուսի թէլէկրաֆնամէլէր հավատիսինտէն օլմագ իւզէ, Մօնթիթեօր զազէթասընտա միւնտէրիճ տիր։

—Կէչէն կիւն ֆուրթունատան Դարա տէնիզտէ գազատէտ օլան սէֆայինտէ գօեուն տախի պուլունուպ, ճէսէտլէրի գարաեա չրգմըշվէ պիր թագըմը Թարապիա ճիվարընա Դալէնտէրէ գատար կէլմիշ օլմաղլէ, քէօրիւլէր պունլարըն տէրիլէրինի սօմաեա պաչլատըգլարընը մէրմի տիր։

—Սրբպիսթան գրրալընընն միհիմէ միւտիրի Մ. Միլան Դըրիսթիճ պու տէֆա Վարնա Թարիգի իլէ Տէրսաատէթէ մուվասէլէմ իթմիշ տիր։

—Դօրէսօնտանս Բոլիթիգ զազէթասընա Շգօտրատան 19 հոկտեմբերիսիլէ պէրվէճհի ամի եազըլմըշ տըր։

Շգօտրատա պուլունան ճիզվիթ բաբազլարընտան իբի քրիշ, մէմլէքէթէն տըշարըսընա կէզմէկէ չըգտըգլարը հալտէ, հայտուտլար թարաֆընտան իւզէրլէրինէ հիճիւմ օլունուպ, Զինար ու Բասուրա նամ բաբազ մազթուլ, վէ Լուիճի նամ բաբազ ֆիրարէ մուվաֆֆագ օլմուշ տուր, գաթիլլէրին տէրտէսթ օլունմասը զբմընտա Աւսթրիա գոնսօլօսու աէվէթլու վալի բաշա հազրէթլէրինէ միւրաճաաթ իթմիշ տիր։

—Բուսիա իմբէրաթօրունուն սէրայ միւտիրի Մ. Մէթիքիեէվիճին Աթինաեա ազիմէթ վէ մուվասէլէթ էյլէտիկի, վէ իմբէրաթօր թարաֆընտան զրալ եօրկի նէզտինէ մէկմուրիեէթի մախսուսէ իլէ կէօնտէրիլտիկի չաեու պուլուղու Աթինատան Լէվանթ Հէրալտ զազէթասընընն ժան 8 հաֆթա մէէզունիյէթ իսթիհսալի իլէ, Ինկիլթէրրաեա ազիմէթ իթտիկինտէն, օրատա սաթընը ալտըղը պիր վաբօր իլէ, Ագտէնիզէ վէ Անատօլու սէվահիլինէ սէյեահաթ, վէ պիր միւտտէթ ասարը աթիգա արամազլէ մէշղուլ օլաճագ իմիշ։

Միշարիլէյհին, Աւսթրիա խըստէթի ասքէրիյէսինի թէրք իթտիկինէ տայիր օլան չայիա թէք գիպ օլունմուշ տուր։

—Պիր գաչ կիւնտէն պէրու Պալգան վէ Բօսֆոր տաղլարընտա գիեատէճ գար եաղըրը Ֆիլիպէտէն եազըլմըշ տըր։

—Պէլկրատտան 19 հոկտեմբեր թարիխի իլէ պէր վէճհի ամի եազըլմըշ տըր։

Դարատաղտան վարիտ օլան խապէրլէր, Դարատաղ միւթէճիլէրի Նին Սըրպիսթանա կիրմէսի Պէլկրատ գապինէսի թարաֆընտան մէնն էտիլմէսի իւզէրինէ, Դարատաղտա Սըրպլար ալէյհինէ ֆէվգէլատէ պուղզուտտէթ հիսսէտիլիկինէ մուալլէն տիր, տիւնի կիւն Սըրպիսթան հուտուտունա թօրանմըշ օլան 500 գատար էշիաս, Մազվա ճիհէթինէ թէճավուզ էյլէմիշլէր տիր, պունլար հուտուտուն մուհաֆազասընա մէէմուր օլան ամբէր թարաֆընտան բիճաաթա մէճպուր էտիլմիշլէր տիր, ասքէրտէն իքի մէճրուհ վարտըր։

—Իթալեանընն Միսինա շէհրինտէ նէշր օլունան Լիմբարսիալ նամ զազէթի, Նիուսիէի ախիրէսինտէն պիրինտէ, պիր գաչ եիւզ իմզաեր հավի պիր մահդէր նէշր էյլէմիշ տիր, պունտա ահվալը իմզա Բուսիա թարաֆընտան Պուլկարիսթանընն իմթիեազաթընա խալէլ կէթիրիլիր իսէ, Պուլկարլարը միւտտանուպ, ճէսէտլէրի գարաեա չրգմըշվէ պիր թագըմը Թարապիա ճիվարընա Դալէնտէրէ գատար կէլմիշ օլմաղլէ, քէօրիւլէր պունլարընտէ դ

թէլէֆ օլտուգլարը զանն օլունուեօր։

—Հոկտեմբերին եէտինճի կիճէ. սի, սաաթ սէքիզ բատտէլէրինտէ Եունանլը գաբտան Նիգօլինին սիւ. վար օլտուղու Ֆիշէրման նամ վա. բօր, Շիլէ էօնիւնտէ Ալաճա գում նամ մահէլլտէ գարաեա վուրմագ. լէ տէլինէրէք, ղարգ օլտուղու վէ տէրունինտէ պուլունան իւչ եօլճու իլէ գաբտան վէ Թայիֆէսինին Թախլիսիյէ մէէմուրլարը Թտրա. ֆընտան գուրթարըլտըղը, վէ Գում. գաբուտա էրմէնի Փաթրիգխանէսի Թուլումպաճըլարընտան վէ Մէյվէ. խօշուն համալլարընտան 50 եաշլա. ընտա Գաբրիէլ կէչէն բազար կիւ. նիւ Թուլումպաճի գօղուշու իթթի. սալինտէ վագը գահվէխանէնին իւսթիւնտէքի օտանըն նէրտիպա. ննտան էնէր իբէն, պաշը աշաղը տիւշէրէք, պաշընտան մէճրուհ օլ. տուղու, վէ միւթէագրպէն վէֆաթ իլէտիկի զապթիյէ նէզարէթի ա. լիյէսինտէն պիլտիրիլիեօր։

—Տիեարպէքիր վիլայէթի ճէլիլ. էսի ճէզա մահքէմէսի բէյիսի Ֆէթ. հի պէյին մէսաֆիի ահվալընա տա յիր, իշարաթը սապգեաեա իլավէ. թէն պու քէրրէ տախի պաղը մա. գամաթը ալիյէեէ շիքայէթնամէ. լէր վիրուտ իթտիկի իսթիխպար գըլընմըշ, վէ իշարաթը մէզքիւրէ. նին սուլիյէեէ նէզարէթի ճէլիլէսին. ճէ նազարը էհէմմիյէթէ ալընըպ, իճապը հալին իճրա պուլրուլաճա. ղը տէրքեար պուլունմուշ տուր։

(Թարէք)

—Բազար էրթէսի կիւնիւ սա. պահլաեըն Գարատէնիզտէ Քիլեա Թարաֆլարընտան պիր եէլքէն սէ. ֆինէսինին տէնիզ աչըլմատըղը կէօրիւլէրէք, գարաեա օթուրտու. ղու անլաշըլմազլէ, մէվագգըի Թախլիսիյէեէտէն իմտատա եէթի. չիմիշ վէ պու արալըգտա սէֆինէ եէնի թէյեան գաբասընա չարբաղ տէնիզէ տէօքիւլիպ, իմտատա միւնթազըրէն թէքբար սէֆինէեէ ասըլմըշ օլմալարընա մէպնի, Քիլեա մէվգըլինտէն կէօնտէրիլէն ատէմլէր գաեալարտան աշաղը տէնիզէ տ. թըլըպ, ճիւմլէսի գուրթարըլմըշ տըր։

Կէմինին գաբտանը եիւզերէք գարաեա չըգմագ իսթէմիշ իսէտ, հէնուզ տէնիզ եիւզինտէ թապու թագաթը քէսիլմիշ, վէ ղարգ ու թէլէֆ օլմագ տէրէճէսինտէ իբէն, գաբտան Բալմէր թարաֆընտան իր աթըլըպ գուրթարըլմըշ տըր։ Գուր. թարըլան թայիֆէ 7 նէֆէր օլուպ, սէֆինէ 485 թօնէլաթօլուգ պիր եունան կէմիսի իտի։

Թունատան զախիրէ համուլէսի իլէ, Բիրէ իսկէլէսինէ կիթմէքտէ իտի, կէմի թէմամը իլէ ղարգ օլ. մուշ տուր։

—Շուրաեը տէվլէթ թանդիմաթ տայիրէսի բէյիսի տէվլէթլու Մահ. մուտ բաշա հազրէթլէրինին թահ. թը ըրեասէթի ճէլիլէրինտէ միւ. թէշէքքիւլ պիւտճէ գօմիսիոնը ա. լիսի տիւնքի կիւն ագտը իճթիմա իտէրէք, պիր խայը միւտտէթ միւ. զաքէրէ ճէրէեան իթմիշ, վէ խազի. նէյի ճէլիլէտէն ճէլպ օլունան ու. մում տէվայիր վէ վիլաեաթ, վ. ըրիտաթ վէ մէսարիֆաթ տէֆթէր. լէրի թէտգըգ վէ պաղը իյդահ. թա իպթիտար օլունտուղու իշի. տիլմիշ տիր։

—Ժուրնալ տը Սէն Բէթրէսպուրկ Պուլկարիսթան ինթիխապարընտա ղուհուրա կէլէն գարըշըգլըղը մու. հարէպէյի տախիլիյէ օլտուղունու պէեան իթմիշ տիր, տիկէր Ռու. սիա ղազէթալարը տախի, մէզքիւր շուրիշէր հագգընտա շէտիտէն ի. տարէյի լիսան իյլէեօրլար։

—Գանտիլլի գարիեէսի ճիվա. էֆէնտիլէրէ պէշինճի լիթպէլէր. տէն Մէճիտի նիշանը զիշանը ի. սան պույրուլմուշ տուր։

Միւմայիլյհիւմ էֆէնտիլէրտէն Հիւսնիւ, Ռիզա վէ Ալի էֆէնտիլէր ասկարը էհլիեէթ վէ տիրաեէթ. տէն օլուպ, շիմտիեէ կատար պու. լունտուգլարը մէէմուրիեէթլէրտէ հիւսնի խըտմէթ վէ իպրազը ֆար. թը սատագաթ իթմիշ պուլուն. տուգլարընտան, պու վէճհէյ թալ. թիֆլէրի սէզավարը մէմնունիեէթ տիր։

—Պաշ միւտտայի ումումի աթու. ֆէթլու Ռիզա պէյ էֆէնտի հաղ. ըէթլէրինին թահթը ըրեասէթի ա. լիեէլէրինտէ միւթէշէքքիւլ իսլա. հաթը ատլիեէ գօմիսիեօնը ալիսի տիւնքի կիւն ագտը իճթիմա իթ. միշ տիր։

— Էշխասը միւզիրէտէն վէ սա. պէգալը թագըմընան 7 նէֆէրին, տիւնքի կիւն Սամսոն թարիգի իլէ վիլաեաթը պաեիտեեէ թարտ ու թէպեիտ օլունտուգլարը կիպի, պու կիւն տախի պիր թագըմը իյ. զամ օլունճագ տըր։

ՐԷՍՄԻ

Ի.քրամիեէ հիսսէսի պիլէթլէրի. նին սուրէթի իխրաճ վէ ֆիրուխթի հագգընտա, ֆի 1 աղօսթօս սէնէ 1303 թարիխինտէ նէշը ու իլան օ. լունան զարարնամէ մուճիպինճէ, պունտան սօնրա բրօմէս պիլէթի նէշը ու ֆիրուխթ իտէճէքլէրին, թիճարէթ վէ նաֆաա նէզարէթի ճէլիլէսինէ միւրաճաաթ իլէ բու. սաթը ըէսմիեէ իսթիհսալ իյլէմէ. լէրի լիզումի իլան օլունուր։

ԲԱՐՍ. ԻԼԷ ՆԻՇԱՆ ԱԼՏԸՐՄԱԴ ԻՐԹԻԲԵԱՊԸ

Սիլքի ասքէրիտէն թարաընա գա. բար վիրիլէն ժէնէրալ Դաֆարէլ հալէա հապսխանէյի ասքէրիտէ մէվգուֆ տուր։

Պիր իրզամէտօ կէօրէ, թէտգը. գաթը ամիգա իճրասը իլէ, միւ. մայիլյհին զանն օլունտուղու տէ. րէճէ միւթէհիմ օլմատըղը թա. հագգուգ իյլէտիկինտէն, սիլքի ասքէրիտէն թարտը գարարը թա. տիլ օլունարագ, թէգաիւտիկի իճ. րա գըլընճագ տըր, օլ թագտիր. տէ, սէնէվի 8000 ֆրանգ մաաշ ալմաեա հագգը օլաճագ տըր։

Էն չիեատէ զիմէտխալ կէօրիւ. նէն ժէնէրալ Անտէլօ հէնուզ էլէ կէչիրիլմէմիշ տիր, հալէա Բարիստէ կիզլէնմիշ օլտուղը հագգընտա բօլիս միւնտիրիեէթինճէ գանաաթ հասըլ օլտուղու ղազէթալարտա մէրվիարը։ Պաղը ղազէթալարը, վէ խուսուսի ի. լէ Բարի իսմինտէ չըգան Բարիս ղա. զէթասը, մուամէլաթը իրթիքա. պիյէեէտէ ճիւմլէտէն զիեատէ զի մէտխալ վէ միւթէհիմ օլան բէ. յիսի ճիւմհուրուն տամատը Մ. Վիլ. սոնուն օլտուղունու իտտաա իլէ, միւմայիլյհին էլիզա սէրայընտան թէպեիտի իլէ, պունտան պէօյլէ ումուրը տէվլէթէ միւտտախէլէ իթ. տիրիլմէմէսի վէ տայիրէյի ատլիյ. եէեէ թէտգըգաթը լեազըմէնին իճրասը իլէ, հագգըգաթը հալին մէյտանէ չըգմասընը թալեպ իյլէ. ատիկինտէն, Մ. Վիլսոն, բօլիս մի. տիրեէթի թարաֆընտան հէր կէօ. նա թէտգըգաթըն իճրասընը իս. թիտաաեա մէճպուրիյէթ կէօր. միշ տիւր, նէչիրեաթը վագաա. տան, էֆքեարը ումումիյեէտ Մ. Վիլսոն հագգընտա սուլի զանն ըէֆ իթմէք իւզրէ, միւմայիլյհ պիր Միթինկ թօրլաթտըրըլըպ, օրատա իյզահաթը քեամիլ վիրմէսինի թէք. լիֆ իտիեօր, ղազէթալարա թէք. զիպնամէլէր կէօնտէրմէքլէ օսան. մըշ օլտուղունու պիլտիրիեօր։

ՏԻԻՆԵԱՏԱ ՄԷՎՃՈՒՏ ՕԼԱՆ ՎԱԲՕՐԼԱՐ

Պիր Ինկիլիզ ղազէթասընդ գավ. լինճէ, 1886 սէնէսինտէ տիւնեատա մէվճուտ օլան վաբօրլարը մրգ. տարը 9969 ղըթա տըր. պունլար 10 միլեօն 590 պին թօնէլաթօ սրգ. լէթինտէ եիւք նագլ իտէր. մէզ. քիւր վաբօրլարը էքսէրի եանի 5792 ղըթասը Ինկիլիզ վաբօրլարը օլուպ, 779 ու Ալման, 505ի Ֆրանս սա վէ 401 ի Ըսբանեա, վէ 400 իւ Մէմալիքի միւճթէմիա վէ 287 սի նօրվէճիա, վէ 212 սի Ռուսիա վէ 200 իւ Տանիմարգա, վէ 173 իւ Ի. թալեա վէ 152 սի Ֆիլիպին, վէ 141 ի Պրազիլեա վէ 105 ի Ճաբոն, վէ 82սի Եունան վէ 82սի Օսմանլը, վէ 65ի Պելճիգա վէ պիր մրգտարը տախի մէմալիքի սայիրէ վաբօրլարը տըր։

ԱՀՎԱԼԸ ՄԸՍԸՐԻՑԵԼ

Ֆիկարօ ղազէթասընտա Մըսը. բա տայիր կէօրիւլէն պէնտ տիր.

«Մըսըր ումուրը տախիլիյէեսի եինէ էվրօբա էֆքեարը ումումի. եէսինին տիգտաթընը ճալիպ օլ. մագ իւզրէ տիր, սու թուղեանը թէհլիքէսինտէն գուրթուլան Մը. սըր էհալիսի պագը միւշքիլաթա տիւշար օլաճագ տըր, Գահիրէտէն վիրուտ իտէն մէքթուպլարա նէ. զարէն, բէյիսի Նուզզար Նուպար բաշա այէյհինտէ պուլունան Մա. լիյեէ միւսթէշարը Մ. Էտկար Վէն. սանըն եագընտա Լօնտրատան ավ. տէթինտէ, Նուպար բաշանըն ին. ֆիսալ իտէճէկի զանն օլունուեօր, Նուպար բաշանըն եէրինէ տախի. լիյեէ նազըրը Մուսթաֆա Ֆէհմի բաշանըն նասպ օլունաճաղը մի. թէվաթը տըր։

«Ինկիլիզէրին Մըսրրտա իճրա իթմէք իտտաասընտա պուլուն. տուգլարը իսլոհաթ, Ինկիլթէր. բատա զատէկեան ֆամիլեալարը. նտ մէնսուպ պիր թագըմ կէնճլէ. ըր գալըրտագտա բարարը օլաղ. լէ։ Մըսըր ահվալը մալիեէսի քէսպի վէխամէթ իթմիշտիր. սէնէյի հա. զըրէտէ, Մըսըր պիւտճէսինտէ կէօրիւնէն նօգսան, 400 պին լիրա բատտէսինտէ օլուպ, Ինկիլիզէր Մըսըր թէգաիւտ մաաշլարընտա եիւզտէ էլլի թէնգրհաթ իճրասը իլէ, նօգսանըն թէսվիեէսինի թա սավուր իթմիշէր տիր, կիւմրիւք վարիտաթընը թէզեիտ իթմէք իւզ. ըէ, Մըսըրտա թիւթիւն զրաաթը. նըն մէննինի տախի թէքլիֆ իլէ. միշէր իսէ տէ, Նուպար բաշա պունու գապուլ իթմէտիկինտէն խալիֆէնին պու խուսուսա մու. վաֆֆագ կէօսթէրմէսինտէն, ի. թիրազ օլունուեօր, Մըսըր մուվա զէնէյի մալիեէսինտէ նօգսան զու. հուր իթտիկի թագտիրտէ, տէվ. լէթլէր թարաֆընտան թահգրգը ումուրը մալիեէ իչին, միւխթէլիֆ պիր գօմիսիօն թէշքիլի Լօնտրա. ատա թանզիմ օլունան պիր մուգա. վէլէնամէ ահքամընտան օլմալլէ Ինկիլթէրրա գապինէսի, մէզքիւր գօմիսիօնա սէպէպ վիրմէմէք իւզ. ըէ, հէր չէյի իխթիեար իտէճէք տիր, զիրա Էվրօբա Մըսըր ահվա. լը մալիեէսինի թահգրգա գրեամ իյլէսէ Ինկիլթէրրա վիւքելասը բէք չօգ բահաթսըզ օլաճագ տըր»։

Միւբէֆթէտէն կէլէն պիր միւ. թէպէր եօլճունուն իֆատէսինէ կէօրէ, կէչէնլէրտէ գայիմագամ գազա իզզէթլու Ցակոբ էֆէնտինին սայ ու հիմմէթի իլէ միւքէմմէլ վէ մունթազամ պիր իսկէլէ ինչա է. տիլմիշ իսէ տէ, օլ թարաֆլարտա իշլէեէն Ֆօսկօլօ նամ գումբանեա վաբօրլարը իսկէլէեէ եանաչմագ իսթէմէեիպ, եօլճուլարը խայլըճա իզահ իթմէքտէ իմիշլէր։

Պունուն սէպէպի իսէ թապի օլ. տուղու ճիւզի պիր իսկէլէ բիսու. մունու վիրմէմէք էֆքեարընտան ի. պարէթ իմիշ իսէ տէ, հալպու քի էհալիին սէլամէթի իչին իխթիեար օլունան պու գատար մէսարիֆէ գարշու գումբանեանըն ճիւզի պիր վէրկիի իթատան իմթինա իթմէսի մուվաֆֆիքգը մասլահաթ տէկիլտիր։

Միւմայիլյհ մէօթէպէր զաթըն իֆատէսինէ կէօրէ մահէլլի մէզ. պուրտէ ասաեիշ պէրքէմալ օլուպ, գայիմագամը միւմայիլյհին վէ կէ. ըէք բօլիս մէմուրու Աւեատիս է. ֆէնտի իլէ զապթիեէ միւլազիմի. նին բէք չօգ խըտէմաթը հասանէ. լէրի միւշահէտէ օլունմագտա իմիշ մահէլլի մէզքիւր պէտաեէթ մահ. քէմէսի պաշ քիթապէթի 3 այտան պէրու միւնհալ օլտուղունտան, տահա եէրինէ տիկէրինին թալեին օլունմամըշ սլտուղունու տախի ի. լավէթէն պէեան իթմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

—•—

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Էվվէլքի Քաղաքական ժողովուն իքի սէնէ միւտտէթի խիթամպուլ. մուշ օլտուղունտան, բէք միւքէմ. մէլ սուրէթտէ պիր հիսապ բիսա. լէսի թապ իթտիրէրէք Ընդհանուր ժողովա թագտիմ իթտիքտէն սօն. րա իսթիֆասընը վիրմիշ, վէ եէնի Քաղաքական ժողով ազալարը ին. թիխապ օլունմուշ, վէ կէրչի, օն. տէօրթ նէֆէրտէն միւրէթթէպ պու. լունան միւմայիլյհիւմ եէնի ազա. լարտան էքսէրի, էվվէլա իսթիֆա իթմիշլէր իսէտ, սօնրատան, եանի Ռամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայր հազրէթլէրի իպրամը իւզրինէ իս. թիֆալարընը կէրի ալարագ գ. պուլ իթմիշլէր տիր, վէ Դիւանլա. ըընը տա իչ հաֆթատան պէրու ան. ճագ թէ.բիլ իտէպտիմիւէ տիր։

Էսպագ ըէյիսի մէճլիս Սիմոն պէյ Մագսուտեան հազրէթլէրի թէք. բարէն ըէյիս ինթիխապ օլունմուշ, վէ մէզքիւր մէճլիսին Պապը ալիտէն թաստիգինի խօթիրհամ նիյեէթիյ. լէ, պու հաֆթա լազըմ կէլէն թագ. ըիր եազըլմըշ տըր։

Էվվէլքի Քաղաքական ժողովուն հիսապ բիսալէսինտէ, կէրչի հէր խուսուստան պահս օլունմուշ իսէ. տէ, չայեանը թէաճճիւպ տիւր քի, Մաղնիսա, եանի Շահպաղլեան մէ. սէլէսինէ տայիր հիչ պիր սաթը կէօրիւլէմմիշ տիր։

Պու խուսուս նէ գատար չայեա. նը թէաճճիւզ իսէ, Շահպաղլեա. նընտա հալէա, էմրի ալի իլէ պի. լէ պուրաեա ճէլպ օլունմամաաք, օլգատար չայեանը թէէսսիւֆտիւր։

* * *

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Օն սէքիզ սէնէտէն պէրու տե. վամ իտէկէմէքտէ օլան Հայրենիք, շու սօն սէնէլէրտէ, ուֆագ գը. թաաէ օլուպ, վէ եալընըզ 10 բա. բաեա սաթըլմագտէ իքէն տախի, իրատը մէսարիֆինէ քիֆաեէթ իտէ. մէտիկինտէն, հաֆթատա եալընըզ պիր տէֆա չըգմագլըղա մէճպուր օլտուղու, մաթէսսիֆի ազիմ կէօրիւլմիշ տիր։

Հայրենիքին պու հալտէ օլան իլք նիւսխէսի սէքիզ սահիֆէտէն իպա. ըէթ օլուպ, կիւզել եազը իլէ թապ իտիլտիկի, վէ միլլի պիր տէ բօմանը միւնտէրիճ պուլունտուղու թագ. տիրտէ չըգմըշ տըր, վէ նիւսխէսի 40 բաբաեա սաթըլմագտա տըր։

Ապօնէլիկինին սէնէվի գըյմէթի 50 ղուրուշ օլուպ, արզու իտէնլէր, եինէ, քէլ էվվէլ, սահիպ իմթիեա. զը Մէլիքեան էֆէնտիեէ միւրաճաաթ իտէճէքլէր տիր։

Պիզտէ թէշվիզաթ թալէպինէ տայիր պիր չէյ եաղմադլըդ, ագըն. Թըեա քիւրէք չէքմէքլիք հալինի քէսպ իթմիշ օլտուղունտան, օլ պապաէ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէեիպ, եալընըզ պու գատարճէդ իլէ իք. թիֆա իտէրիզ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

Կրթական Տեսչութեան Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան

Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Կրթական Տեսչութեան Դիւանին մէջ առումար մը սահմանուած է, ուր կը նշանակուին պաշտօն խնդրող վկայեալ վարժապետաց եւ վարժուհեաց եւ պաշտօնեայ խնդրող գաւառաց եւ վարժարանաց անունքն։

Կը հրաւիրուին Գաւառ. Պատուարժան Վարչութիւնք եւ մայրաքաղաքիս Թաղական Խորհուրդք՝ որ պաշտօնէի պէտք ունեցած տեղն փոխանակ զանազան անհատից եւ մարմնոց դիմելու, հաճին ուղղակի դիմել առ Կրթական Տեսչութիւն ի Պատրիարքարան։ Նմանապէս կը հրաւիրուին պաշտօն խնդրող վկայեալ վարժապետք և վարժուհիք արձանագրել առ իրենց անունն նոյն տուժարին մէջ։

1887 Հոկտ. 5

ԻԽԹԱՐԸ ՄԻՐՓԻՏ

Համպուրկտաքի Սամուէլ Հէքշէր Սէնրը իշպու Նիւսխէմիզտէ միւնտէրիճ պուլունան իգպալ իլանը ղաեէթլէ միֆիտ օլուպ, վէ իսապէթ իտէն իքրամիյեէնին պէտէլինի տէրհալ վէ տօղրուտան տօղրուեա, կէրէք պուրատա օլանլարա, վէ կէրէք թաղրարատա պուլունանլարա կէօնտէրմէքլիք խուսուսունտա քէսպի չէրէֆ ու իթիպար իթմիշ օլտուղունտան, օգուեանլարըմըզըն, պու կիւնքի իլանըը թահթը տիգգաթ վէ էհէմմիյեէթ ալմալարը ըէճա օլունուր։

ՍԻՍՏԷՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

(5922 ԹՎԻ ՆԻՍԱՆԻՆ ԳՈՓԷՅԷ)

... Միւէլլիֆ,

Ատանա վիլայէթի չիմտի պաշըլճա Զուղուր օվատան, վէ շարդ վէ բօրեազընտա տախի տաղ ճիհէթինտէն իպարէթ օլուպ, Իշ-էլ իլէ իշ միւթէսարրըֆլըգլարտան իպարէթ տիր։ պու միւթէսարրըֆլըգլար Գոզան, Ճէպէլ (Ճէյհանըն շարգ ճիհէթի), վէ Իշ-էլ տիրլէր։ Ատանա չիմտի վալիի վիլայէթի օլուպ, բօրեազ ճիհէթինտէ պուլունան տաղ զինճիրինին զարպ թարաֆընտա, վէ թագրիպէն պու տաղտան 15—18 սաաթ մէսաֆէ զբպլէսինտէ Սեյհան նէհրինին սաղ ճիհէթինտէ օվատա պուլունուր, պու նէհր չէհրին գուրպինտէն կէչիպ, իւզէրինտէ, շարգ ճիհէթինտէ, Հալէպ եօլունու չըգարան պիր ազիմ քէօպրիսիւ վար տըր։ կէրչի պու քէօպրիւ եազընլարտա խուսուսի պազը թամիրաթ կէօրմիւշ իսէ տէ, թէմէլի աթիզ տիր։ Ատանա պունտան 20—25 սէնէ էվվել էպնիյեէ վէ սօղագլարճա բէք աճընաճագ պիր հալտէ իտի իսէ տէ, օլ թարիխտէն պէրու, սայէեի միլքվայէեի հաղբէթի թաճտարիտէ, քէնտի սաղը վալիլէրի վասըթասը իլէ, էբէեիճէ թէպտիլ օլուպ, պիր չօղ էպնիյեէ. լէր եաբըլմըշ, սօղագլար տօղրուլուպ կէնիչլէնմիշ, վէ պիր իշկիւզար պէլէտիյեէ վասըթասը իլէ, էքսէրիա տէօշէմէ օլմուշտուր։ շարշուսու տախի բէսէնտ օլունուր պիր հալէ վասըլ օլունմուշ տուր, էհալիսի Իսլամ, Էրմէնի, վէ պիր մըգտարը տախի Բում միլէթինտէն իպարէթ տիր, էհալիսինին մըգտարը 25000 թախմին օլունուր, Ատանա թալիմ ու թէրպիյէ վէ մէքթէպ խուսուսունա աճընաճագ պիր հալտէ տիր հալէա, չիմտի Ամէրիգա միսիոնէրլէրի պիր գըզ մէքթէպինին ինչասընա միւպաշիրէթ իտուպ, բէք կիւզել վէ կէնիշ պիր էպնէնէ եաբմադտա տըրլար, չէօյլէքի պու էպնիյեէ Ատանատա էն պիւյիւք վէ էն կէնիշի ատտ օլունաճագ տըր։ չայ սահիլինտէ պիր ասքէրի իտատիէ մէքթէպի տախի ինչա օլունուպ, չէնտ սէնէտէն պէրու թալիմ ու թէտրիսէ տէվամ օլունմագտա տըր։ Միացեալ շիրքէթի Հայլար իշին չէնտ սէնէ ագտէմ պիր մէքթէպ աչմըշ իտի իսէտէ, չիմտիեէ գատար տէվամընա միւէսսէր օլունամաեըպ, շիրքէթի մէզքիւրէ, թագրիպէն և սէնէ մուգատտէմ իշտէն էլ չէքմիշ պիր, էհալիսինին ատէմի մուավէնէթինտէն նաչի, չիմտի տախի գըզ վէ էրքէք չօճուգլար իշին պիր գաչ մէքթէպ. լէրի վար իսէտէ, պու մէքթէպլէր Ատանա Հայլարընը թալիմ ու թէրպիյեէճէ մաթլուպլարը մատուունուն. տա չէյլէր տիրլէր։ Ատանա միլէթտաշլարըմըզըն պու խուսուսատա տիգգաթ վէ զայրէթլէրի իլէ միւտավէմէթլէրինի թէմէննի իտէրիզ, չիւնքի հէր ինսան իշին, պինապէրին հէր Հայ իշին էկէր տիգգաթ իտիպ չալըշըլճագ պիր չէյ վարիսէ, օ տա թալիմ ու թէրպիյեէ գազիեէսի տիր, չէօյլէքի հէր վալիտէնին թէքմիլ իրատընը պիր չայրէկինի պիլէ պու եօլտա, եախատ էվլատլարընը թէրպիյեէսինէ հաբիտէճէք օլուր իսէ, պէնճէ ազ տըր։ Զիւնքի ինսան իշին սէմէրէ վէ իրատ թարիգի տիշիւնիւլիւր իսէ, էյու պիր մէքթէպ, միւգթէտիր խօճաեա վիրիլէն պիր իւճրէթտէն մատտա ֆայիտէլի վէ սէմէրէլի պիր մէսարիֆ օլմազ։

Ատանա վէ տախիլի վիլայէթին էհալիսի քի, ճէման 40000 թախմին օլունուր, պունլար պաշլըճա զիրաաթ վէ հայվանաթ բայի իլէ մէշղուլ տուրլար, նէֆսի Ատանա շէհրի պու խուսուսատա թարսուս էհալիսի իլէ պէրապէր ազ չօղ իլէլուլէմիշլէր իսէ տէ, զիրաաթ, ալաթ վէ դէնիզտանճա եէնի ալաթլար իտխալ իթմէեիպ, էսկի սապան վէ աթիզ թարիդլէ չալըշըլմագտա տըր, տիմէք տիր քի, օլունան էմէք վէ զայրէթ զօր զօրունա իճրա օլունտուղու իշին, վազըթ զիեատէ վէ չօղ զիեատէ սարֆ օլունուպ, սէմէրէ իսէ ազ էլտէ օլմագտա տըր։ է՛, մէքթէպտէ թէպտիլի էֆքեար իթմէեէն պիր ճէօմաթըն, զիրաաթտա տախի, կէօրտիկիւ էլաթտան վէ պուլունտուղու ագբիլ տայիրէսինտէն իթայրատեա չըգամատեաճաղը պէտիհի տիր, ինսան թէպտիլի էֆքեար վէ ախլագ իթմէք իշին, եվվէլա շու տէհրին պիր գավտան, վէ պիզիմ կիպի պիր միլէթտէն մաթլուպ իլէտիկի պիր մէքթէպ տայիրէսինտէն թէվէլլիւտ իթմէլիտիր, եօգսա, տայիմի սուրէթտէ էսկի թաս էսկի թարագ հալինտէ գալը, վէ պիր կիւն տախի օլ թաս վէ թարագ զայպ օլուպ, եախօտ, գըրըլարագ սահիպի մէյտանտա գալը, վէ պիր կիւն տէ, քէնտիսի թասը վէ թարաղը տարօսունա չըգար, չիւնքի, նիզամը ալէմ տայիմա էսկիեի եէնիլէմէքտէ տիր, պու նիզամը պիլիպ անէ բիայեէթ իթմէեէնլէր, վագըթտան էվվել խաքիլէ պէրապէր օլուպ կիտէրլէր, էթրաֆըմըզտա հէր կիւն վէ հէր սաաթ հիւքմիւնիւ իճրա իտէկէլէն պու նիզամ, պիր նիզամը ալէմ տիր։ Ատանա վիլայէթինին մահսուլու բամուք, սուսամ, արբա վէ պուղտայտան իպարէթ տիր, պու զիրաաթ ուժուրունու կէօրէնլէր, ղարիպ թուիթմարար իլէ ըրղատլար տըրլար, քիւնճի վէ ղօղանըն օթուվուրուլուր պիր գաչ տէֆա, պունուն իչին, աղզը էնլիճէ, քէսէր պիչիմինտէ քէհնիլէր իսթիմալ օլունաբիլար։ սապահլարը էօքիւզ վէ ճամուզ չէքէր, թէմմուզտա թարլա պիր գաթ տահա սիւրիւլիր քի, պունա ՐԷԴ տէնիլիր, մալիւմ եա, պու ատէտ խուսուսա եազ մէվսիմինտէ էքիլէն գօղա վէ քիւնճիւ իչին բէք ֆայիտէլի տիր։ Հայլար վէ Բումլար թիճարէթ վէ սանտաթլա տախի մէշղուլ տուրլար, պունլարըն կիտիչի տախի, օգուեանլարըմըզդա մալիւմտիր, ճէսարէթ, թէր պիյեէ վէ թէճրիւպէնին ամէլիյաթը տայիրէսինտէն չըգամագ, վէ էքսէրիեա Հայլարըմըզըն պէյինլէրի մահտուտ օլտուղու կիպի, իթտիքլէրի ախզ ու իրա վէ իշլէտիքլէրի սանաաթ տախի, օլտայիրէտէ օլապիլիր. ագլը մահտուտ ատէմ, տայիրէյի պիւյիւթմէքտէն չէրինիր, ատէթա խէվֆ իտէր, Բում թիճարլարը, իշպու տէտիքլէրիմի բէք կիւզել իսպաթ իտէպիլիրլէր, պու սէպէպտէն թիւրքիանըն թիճարէթի տախի, էքսէրիեա Բումլարըն էլլէրինտէ տիր, վէ պու տա Բում միլէթինին, պիզի հէր չէյտէ, վէ խուսուսա թաալիմ ու թէրպիյեէտէ վէ մէքթէպճէտէ թէգատտիմինէ միւնհասրը վէ միւսթէնիտ տիր։ չունքի, պիզ մէքթէպճէ, հէր եէրտէ անլէրտէն տուն պիր հալտէ գալմըշը, վէ պու տա հէր եէրտէ միլէթիմիզին չարբըգ կիտիչինտէն նէչէթ իթմէքտէ տիր, պունուն իչին. Մանզումէնիզին պիր նիւսխէսին. տէ, բէք միւնասիպ պիր միսալ լէ, պիզի Բումլար իլէ թաթպիգ իլէմիշ իտինիզ, պիզի տրթը քէօչէլի պիր թավզու գարընա, վէ անէլի տախի պիր քիւրէեէ պէնզէտէրէք, իշթէ պիզ գար կիպի տիշտիկիմիզ եէրտէ գալըպ Բումլար իսէ, տիշտիքլէրի եէրտէ տէօնէրլէր, եանի հաբէրեթի իտէրլէր. չունքի, հաբէքեթ հաեաթ, վէ հարէքէթմէզլիք իսէ էօլիմ տիր. Այլա, իտարէյի միլլէթի տէրիւհտ իթմիշ օլան զէվֆթը քիրամատպասիրէթ վիրիպ, միլլէթին հիսսիսի հալինի տիշիւնիւպ, անընթաալիմ ու թէրպիյեէճէ խուսուսունա զայրէթ վէ համիյեէթ իհսան պուեուրսուն։

Ատանա վիլայէթինին պուղտայ վէ արբա մահսուլու, էհալիսինին թէպտիլիշինէ քեաֆի օլուպ, զիեատէսի իխրաճ օլունուր իտի իսէտէ պու սէնէ գուրագլըգտան տօղաեր պիթիւն մահսուլար մահվ օլուպ, եօգարտա զիքր իյլէտիկիմ տէօրթ ճինս մահսուլուն թարալարը պիւթիւն պիւթիւնէ պօշ գալմըշ տըր։ Իմտի պու կիւն, եիւզ պին քիչի, եէտի եա սէքիզ ալլար իշին, աճ էօլմէեճէք զատար պէսլենմէլի տիր, նուֆուս պաշընա, կիւնտէ գըրգարբարա հիսապ օլունտուղու հալտէ գահիզէտէկեան իշին, տէվամի վէ պիւեիճէք պիր մէպլաղա իհթիեաճաթ վար տիր։ վէ պու մէպլաղընգայրըլան մը հիսաճինէ թէվզի օլունմասը իշին, եալընըզ հիւքիմէթի Սէնիյեէնին եարտըմ վէ իեանէթինէ պըրագմազլըգ, քեարը ազրլ օլմատըղընտան, կէրէք Թիւրքիատա պուլունան, վէ կէրէք խարիճի զէվաթը համիյեէմմէնտանընը մէր համէթ վէ հիմմէթլէրի իսթիրհամ օլունուր, չունքի չիմտիտէն, Դոզանտա, գահիթտան 2 քիչինին տիսիզան պիր հալտէ թէչէֆ օլտուղլարընը սէօյլէմէքտէ տիրլէր. պունլարտան պիրիսի, չօլուգ չօճուգլարընընը թէտարիշիւնանէն աճիգ, քէնտիսինի պիր գաեատան աթըպ թէչէֆ իթմիշ տիր, վէ պիրիսիտէ, Ատանա, մըգտարը քեաֆի իեանէ եէ. թիշտիրիլմէեէճէք օլո. ր իսէ, տիւրլիւ պէ տիւրլիւ իլլէթլէրլէ տիշար օվլաճագլարը իհթիմալտէն տիր։

Թօհում ճիհէթինէ կէլինտիքտէ, զիւրբաընն հիչ պիրիսինտէ օվմատըղընտան, էհալիսի, կէլէճէք սէնէ տահա չէտիսա վէ տահա միւհիք պիր գահիճատան թախիս իթմէք իչին, հէր զիւրբաեա, մըգտարը քեաֆի թօհումուն վիրիլմէսինին չարէսի տիշիւնիւլմէք էլզէմ տիր։ Ատանա վիլաեէթինի, հավասընընքիպթիզատը իլէ, պիր սէնէնին զէխաեիրինին, տիկէր սէնէեէ գալմասը իլէ, թէչպիհ վէ մուգայեէսէ լթմէլէրի տիր. պու իսէ պիեիք պիր եանլըշըգ տըր։ Զուղուր-օվատա, կէչէն սէնէտէն, պիր պուղտայ վէ պիր արբա թանէսի պիլէ պուլմազսընը, չունքի, պուղտայ գալմագլըզա տաեանմազ, վէ տաեանմազ։

Իեանէ խուսուսունտա, Ատանատա մուգիմ միսիոնարլարտան մըտըը Մանթքոմիին չիմտիեէ գատար, Ամէրիգա վէ Ինկիլթէրրա իեանէլէրի իլէ, կէրէք Նէֆսի Ատանատա, վէ կէրէք Սիստէ, միհթաճինէ իթմիշ օլտուղլարը եարտմտան, վէ վիրմիշ օլտուգլարը նուգուտ վէ թէմիզ ունտան տօղրաը, ճիւմլէ թարաֆընտան թէչէքիրաթ պէեան օլունուր, Սլլահ, սապահվէթմէնտանընը սաեըսընը արթըրսըն։

Կէր մահիդդի Զ-ըն.

14 սեպտ. 1887, Սիս.

Ս. ՇԹԱՅՆԸՆ, Գալաթատա Թիւնէլ գուրպինտէ վագր 8 վէ 14 Նիւմէրլու. ճէ. իմ էլպիսէ տէբօյուրընընն կիւնտէն կիւնէ թարագրը պուլմալարընտան թէչիմ օլունուպ, ալունտան պէօյլէ. Թիւնէլ գուրպինտէ 8 նիւմէրօյու մաղազասա պիր սալոն իլավէսիյէ. գատարլարա վէ գըզլարա մախսուս էլպիսէլէր տախի ֆիրուխտ իտիլէճէկի պէեան վէ մուգատտաս մուշթէ ամանէթ վէ ուսմուտ էհալինին, մաղազայի մըզբիւէեի թէչրիթ պուեուրուպ, պիզգաթ կէօրմէլէրի ըէճա օլունուր։ Մալէրին ճինսի զաեէթ ալէա, վէ ֆինեաթլէրի իսէ էհվէն օլարագ, էհալիի մէմնուն իթմէք իշին, գիեատէսիլէ սայ ու զարէթ իտիրմիշ օլտուղունտան, պու նէվ էլպիսէլէրի, արթըգ տօղրուտան տօղրու էվրօբատան կէթիրմէեէ լիազում կէօրիլմէեէճէկի կիպի, բաղպէթլու էֆնիլինին հօշնուա գալմասը իլէ իֆրիթար իտէպիլէճէկիմիզի տրզու իտէրիզ։

Ս. ՇԹԱՅՆ

ԿԷԼԻՊՕԼՈՒՏԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

(5923 ԹՎԻ ՆԻՍԱՆԻՆ ԳՈՓԷՅԷ)

ՀՆՈՒԹԻՒՆ

ԺԴ. Հնութեանց որոշան կրնան ըսուիլ նախ՝ Հին Տրովադա, որ Դարդանելին արևմտեան ընդդիմակողմին վրայ կը գտնուի, իրը տասն հազարամեայ լոյն դաշտով մը ծածկեալ գատուած. այս քաղաքին տեղը հիմա Թուրքերն «Ասարլըգ» կ'անուանեն, որ՝ ինչպէս յայտնի է՝ կը նշանակէ հնութիւնք կամ գործք։ Տրովադայի դիրքը կ'ընկնի ընդմէջ Դում-գալէ և Եէնի-շէհիր գիւղի, որոց առաջինն ունի 150 տուն Թուրք և երկրորդն՝ 430 տուն Յոյն բնակիչ։

Երկրորդն է նորն Տրովադա կամ Աղէքսանդրեան Տրովադա՝ հիմնեալ ի մեծէն Աղէքսանդրէ՝ հնոյն աւերակներէն քիչ հեռի հանդէպ Թենեդոսի։ այս ալ ի Թրքաց կը կոչուի Էսքի-Իսթանպոլ։

Երրորդն է Աբիտոս՝ որոց աւերակաց վրայ չինուած է Դարդանելի Կրճին Ասիական եղերաց վրայ գտնուող Նաղարա-պուրնու անուն տեղն, մըգտարը քեաֆի իեանէ եէ. թիշտիրիլմէեէճէք օլո. ր իսէ, տիւրլիւ պէ տիւրլիւ իլլէթլէրլէ տիշար օվլաճագլարը իհթիմալտէն տիր։

Թօհում ճիհէթինէ կէլինտիքտէ, զիւրբաընն հիչ պիրիսինտէ օվմատըղընտան, էհալիի, կէլէճէք սէնէ տահա չէտիսա վէ տահա միւհիք պիր գահիճատան թախիս իթմէք իչին, հէր զիւրբաեա, մըգտարը քեաֆի թօհումուն վիրիլմէսինին չարէսի տիշիւնիւլմէք էլզէմ տիր։ Ատանա վիլաեէթինի, հավասընընքիպթիզատը իլէ, պիր սէնէնին զէխաեիրինին, տիկէր սէնէեէ գալմասը իլէ, թէչպիհ վէ մուգայեէսէ լթմէլէրի տիր. պու իսէ պիեիք պիր եանլըշըգ տըր։ Զուղուր-օվատա, կէչէն սէնէտէն, պիր պուղտայ վէ պիր արբա թանէսի պիլէ պուլմազսընը, չունքի, պուղտայ գալմագլըզա տաեանմազ, վէ տաեանմազ։

Իեանէ խուսուսունտա, Ատանատա մուգիմ միսիոնարլարտան մըտըը Մանթքոմիին չիմտիեէ գատար, Ամէրիգա վէ Ինկիլթէրրա իեանէլէրի իլէ, կէրէք Նէֆսի Ատանատա, վէ կէրէք Սիստէ, միհթաճինէ իթմիշ օլտուղլարը եարտմտան, վէ վիրմիշ օլտուգլարը նուգուտ վէ թէմիզ ունտան տօղրաը, ճիւմլէ թարաֆընտան թէչէքիրաթ պէեան օլունուր, Սլլահ, սապահվէթմէնտանընը սաեըսընը արթըրսըն։

Կէր մահիդդի Զ-ըն.

14 սեպտ. 1887, Սիս.

ԿԷԼԻՊՕԼՈՒՏԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

(5924 ԹՎԻ ՆԻՍԱՆԻՆ ԳՈՓԷՅԷ)

ՀՆՈՒԹԻՒՆ

ԺԴ. Հնութեանց որոշան կրնան ըսուիլ նախ՝ Հին Տրովադա, որ Դարդանելին արևմտեան ընդդիմակողմին վրայ կը գտնուի, իրը տասն հազարամեայ լոյն դաշտով մը ծածկեալ գատուած. այս քաղաքին տեղը հիմա Թուրքերն «Ասարլըգ» կ'անուանեն, որ՝ ինչպէս յայտնի է՝ կը նշանակէ հնութիւնք կամ գործք։ Տրովադայի դիրքը կ'ընկնի ընդմէջ Դում-գալէ և Եէնի-շէհիր գիւղի, որոց առաջինն ունի 150 տուն Թուրք և երկրորդն՝ 430 տուն Յոյն բնակիչ։

Երկրորդն է նորն Տրովադա կամ Աղէքսանդրեան Տրովադա՝ հիմնեալ ի մեծէն Աղէքսանդրէ՝ հնոյն աւերակներէն քիչ հեռի հանդէպ Թենեդոսի։ այս ալ ի Թրքաց կը կոչուի Էսքի-Իսթանպոլ։

Երրորդն է Աբիտոս՝ որոց աւերակաց վրայ չինուած է Դարդանելի Կրճին Ասիական եղերաց վրայ գտնուող Նաղարա-պուրնու անուն տեղն, մըգտարը քեաֆի իեանէ եէ. թիշտիրիլմէեէճէք օլո. ր իսէ, տիւրլիւ պէ տիւրլիւ իլլէթլէրլէ տիշար օվլաճագլարը իհթիմալտէն տիր։

Թօհում ճիհէթինէ կէլինտիքտէ, զիւրբաընն հիչ պիրիսինտէ օվմատըղընտան, էհալիի, կէլէճէք սէնէ տահա չէտիսա վէ տահա միւհիք պիր գահիճատան թախիս իթմէք իչին, հէր զիւրբաեա, մըգտարը քեաֆի թօհումուն վիրիլմէսինին չարէսի տիշիւնիւլմէք էլզէմ տիր։ Ատանա վիլաեէթինի, հավասընընքիպթիզատը իլէ, պիր սէնէնին զէխաեիրինին, տիկէր սէնէեէ գալմասը իլէ, թէչպիհ վէ մուգայեէսէ լթմէլէրի տիր. պու իսէ պիեիք պիր եանլըշըգ տըր։ Զուղուր-օվատա, կէչէն սէնէտէն, պիր պուղտայ վէ պիր արբա թանէսի պիլէ պուլմազսընը, չունքի, պուղտայ գալմագլըզա տաեանմազ, վէ տաեանմազ։

Իեանէ խուսուսունտա, Ատանատա մուգիմ միսիոնարլարտան մըտըը Մանթքոմիին չիմտիեէ գատար, Ամէրիգա վէ Ինկիլթէրրա իեանէլէրի իլէ, կէրէք Նէֆսի Ատանատա, վէ կէրէք Սիստէ, միհթաճինէ իթմիշ օլտուղլարը եարտմտան, վէ վիրմիշ օլտուգլարը նուգուտ վէ թէմիզ ունտան տօղրաը, ճիւմլէ թարաֆընտան թէչէքիրաթ պէեան օլունուր, Սլլահ, սապահվէթմէնտանընը սաեըսընը արթըրսըն։

Կէր մահիդդի Զ-ըն.

14 սեպտ. 1887, Սիս.

տաքքիր Եւրոպացւոյն հնասիրական իղձը գոհացընելու համար, բարձր գնով։

Փարոսներ

Ժե. Փարոս մը կայ ի ստորև Դարդանելի Քէփէզ-ալթը (թերևս՝ Գոլփէս, ծովածոց) ըսուած ափունքը. մէկ մէկ հատ ալ ի Դարդանել, ի Պէրկազ (թերևս՝ Փիրկոս, բուրգ, Ցճ. Պուրճ) և ի Զարտագ, որ 300 տուն թուրք բնակիչ ունի. փարոսներու լուսոյ գոյներն են կարմիր, և մինչև հինգ մղոն հեռաւորութիւն լուսաւորելու զօրութիւն ունին։

Նաւակայ

Ասիական եղերաց վրայ գրեթէ բնաւ ափուեստական նաւահանգիստ չկայ. ի Զարտագէ մինչև Թենեդոսի դէմն բնական նաւակայքն են Պէշիգա կամ Պէշիքլէր ըսուած ծովածոցը. վերոյիշեալ Քէփէզ-ալթը, Դարդանեան նեղցին եղերքն աստ ու անդ մի քանի փոքրիկ ծովածոցներ, Լապսէքիի և Զարտագի ծովափունքն, մանաւանդ այս վերջինս նաւակայքը շատ օրինաւոր է՝ սքանչելապէս զծուած ի բնութենէ, կընայ իբր 2000 նաւ պարունակել. յայն սակս Տաճկի միամտական առասպելն յերիւրուած է, որով կ'աւանդուի թէ՝ «Գըզել-Տէլի անուն սուրբ մը իւր քղանցից մէջ առած խճախառն աւազը այդ ծովու վրայ քալած ժամանակ թափելով զայն ցամքեցուցած է, մինչեւ որ զինք չճանչցող և չառնող նաւուն հասած և ահ ու դողով և պատուով ընդունուած է նաւորդաց կողմէն. ապա թէ ոչ՝ այսպէս քալելով կալոյթեայ նեղուցը պիտի փակէ եղեր»։

Արդ՝ խմբագիր՝ զդոյն փանքի վիճակագրութիւն տեղագրութեամբ և այլովք հանգերձ աստաւարտելէ զկնի կը փութամ փոքր ի շատէ գրել տաճկաբարբառ եւ յաղագս այն խնդրոյն կամ լրոյն, որ վերջերս լրագրաց մէջ հրատարակեցաւ քաղաքիս համար, և որ բնականաբար տեղւոյս հասարակութեան բերնին մէջ խօսակցութեան նիւթ դարձաւ առ ժամանակ մի, յորմէ ահա աստ ի կարգին նիւթ կը մատակարարուի եւ իմ անզօր գրչիս։

Պիր ի քի հաֆթատան պէրու, կէրէք միլի վէ կէրէք էճնէպի պաղը զաղէթալաը, պիլմէեիզ գանդի մէնպատան ալարագ, էտիրնէտէն կէլիպօլուեա, անճագ պիր պուչուգ սաաթ պուտը մէսաֆէսի պուլունան Պուլաեբը իսթիհքեամթընա գատար, պիր շըմէնտֆէր խաթթը թէմտիտ ու ինչասընա տայիր պիր գըթա լաեիհանքն, էլեէկմ թահթը թէտգըգ վէ միւթալաատա պուլունտուղունը, վէ պէօյլե պիր խաթթըն, հիւքիւմէթի Սէնիյեէճէ մուհասսէնաթը քէսիրէեի մուճիպ օլաճաղընը նէշը իյլէտիլէր։

Իշպու ֆէրահպախշ խապէր իւզէրինէ, պուրա էհալիսի, պիթ թաղի շաղ ու խէնտան օլարագ, անը քէնտի սէօզ ու սէօհպէթլէրինէ պիր սէրմաեէ իթթիխաղ իլէ, պիր միւտէթ շըմէնտֆէր խաթթընը թէխայեիւլ իյլէմէքտէ պուլունմուշ իսէտէ, սայիր տէֆալար միսիլլու, պու հատիսէ տէ կէօք եիւզիւնտէ բարլաեբպ սէօնէն պիր շիհապ (ասուպ) կիպի ժամվ օլուպ կիտէր գօրգուսուլլա, իհթիեաթէն տինլէմէկէ մէճպուր պուլունտու։

Պիղ իսէ, էրմէնի իւլ իպարէ, սալիֆ իւզ ղիբը պէնտի աճիղիտէ, կէլիպօլու գարշըսընտա պուլունան Լապսէքի իլէ Զարտագ լիմանլարը կիպի նատիր իւլ էմսալ լիմանլարտան պահս իթտիկմիզ սըրատա, քէնտիմիզէ պիր ֆուրսաթ եա պիր վէսիլէ ատտ իտէրէք, գաթան ունիւմաեբզ տիմէկէ քի, Խալիդի թապիաթ, հէր հալտէ, շըմէնտը. ֆէր սթասիօնունա մախսուս վէ մութապզգ օլմագ իւզրէ, շէհրի մէզքիւր մէվգըսընը, թա էզէլտէն թէրթիպ վէ թէզեին իյլէմիշ տիր, զիրա, կէլիպօլուտա, իշ իյէ իքի գըլթա եաբըլմըշ լիման պուլունտուգտան մաատա, նէֆսի շէհիրին էօնիւտախի պիր կիւզել թապիի լիման տըր. քէզալիք Լապսէքի էօնիւ միւքէմմէլ վէ վասի պիր լիման տըր, վէ քէզալիք Զարտագ գուրպինտէ 2 պին սէֆինէեի հավի օլապիլէճէք գատար, գուտրէթտէն եախսա թապիաթ բարմաղըյլա հուսուլէ կէլմիշ ճէսիմ պիր լիման մէվճուտ պուլունմագտա տըր։

ՀայրՔի քի, էվայիլտէ, լիմանը մէզքիւրու թահտիտ իյլէեէն Գըզել-Տէլէր պուլունապիլմիյէրտէ, պուզէմանըմզտա իսէ, շիմտիեէ գատար, պիր էզել սէբեբ գումբանեա չըգրպտա, անտէն իսթիֆատէ իտէմէմիշ տիր։

Էվվէթ, պիզ, շու վէսիլէ իլէ, հէմ թէճճիւպ վէ հէմտէ թէէսսիֆ իտէրէք սէօյլէրիզ քի, նի՛չին թապիաթն իհսան իյլէտիկի շու սուհուլէթ, մէթրուք ու մէհհուր գալըպտա, Տէտէ-աղաճը կիպի հէմ հավաճա վէ հէմ տէ լիմանճա ուղունսուզ պիր մէվգը, շըմէնտֆէր խաթթընա իսկէլէ եթթիխաղ իտիլէպիլմիշ տիր։

Էկէր եանըլմաղ իսէք, տիեէպիլիրիզ քի, մէզքիւր խաթթըն ինչասընտան պէրու, Տէտէ-աղաճ էօնիւնտէ զարգ ու թէլէֆ օլան սէֆիյին վէ էմվալ վէ սայիրէնին քիւլլի դըյմէթի, միլեօնլարճա լիրալարա պալիղ օլմուշ, վէ հէման մէզքիւր խաթթըն ուղրունա սարֆ օլունան բարլաղ սթէրլինլէրին պիր գաչ մըգտարընը թէճավուղ իյլէմիշ տիր. մա մաֆիհ, շու հալի էսէֆիշլթիմալ գումբանեասընին էմրի պասիրէթինէ մէնուլթ ու մէրսուլթ օլուպ, կէլիպօլուեա եաբըլմասը թասավվուր օլունմագտա պուլունան շըմէնտֆէրը խաթթընն, մէնֆասաթը քէսիրէ վէ սուհուլէթի վաֆիրէտէն պայիտ օլամաեաճաղընը արզու պէեան իլէ, թագտիմ օլունան լաեիհասընէն, պիր ան էվվել. մերճիի մախսուսունտան թահգըգ ու թէտգըգ պուրուլմասընը արզու իտէն էգնայի վաթանտանըզ։

Մ-ը Աբու Կոդինոյ

ԻԼԱՆ

Մէճլիսի Մալիեէտէն

Թասֆիեէեի տէեուն թահվիլաթընն, պաշա պաշ գապուի իչին մուգատտէմ թէմտիտ օլունան միւտտէթ խիթամ պուլտուղու հայտէ, պէգաեա վէ տէեուն հագգընտաքի մուամէլէյի թէտգըգեե հէնուզ իքմալ օլունմատըղընտան, միւտտէթի մէզքիւրէնին կէլէճէք 1304 սէնէեի մալիեէսի ադուսթոս նիհաեէթինէ գատար թէքրար թէմտիտի գարարը ալի, վէ իրատէյի Սէնիյեէի հաղրէթի Բատիշահի իգթիզասընտան օլմաղլէ, իլանը քէյֆիեէթ օլունուր։

13 թըշրին էվվել 1303

ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ ՄԱՆԵԱԿՆ

Հեղինակ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՄԱ

Տիեզերահռչակ վիպասանին սոյն հրաշակաւոր և հետաքրքրաշարժ գործոյն երրորդ հատորն ևս աւարտած ըլլալով, ի վաճառ հանուած է ի գին 12 դահեկան։

Չորրորդ և վերջին հատորն ընդ հուպ պիտի հրատարակուի։

Այս առթիւ կը խնդրուի այն Պատրաստակամներէն որք տակաւին չեն վճարած իրենց պարտքն, հաճին առանց դժուարութեան հատուցանել իրենց բաժանորդագրին, զի քաջ գէտք է գիտնալ թէ այսպիսի բազմածախ գործի մը հրատարակութեան ձեռնարկելով, արդէն մեծ զոհողութիւն մը ընելու պարտաւորուած ենք բաժանորդաց խիստ ցանցառ թուոյն պատճառաւ։

Նոյնպէս հանրածանօթ ԴԱՐԲՆՈՅԱՊԵՏՆ անուն խիստ հետաքրքրաշարժ վէպին Գաղղիերէնը որ 220 անգամ տպագրուած է, Հայերէնն ալ 420 երեսէ կը բաղկանայ, կը գտնուի մասնաւորապէս Մէրճան շարշրի Գրավաճառ Աշճեան գրատունը և բոլոր Հայ գրավաճառաց քով չափաւոր գնով, և Բերա Թիւնէլի դէմ Նալբանթեան գրատունը։

ՏՕՔԹԷՕՐ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

Պատիւ կը համարի արգոյ հասարակութեան ծանուցանել թէ՝ այժմ իւր բնակութիւնն փոխադրած է Բերայէ Պօլիս ի Կէտիկ փաշա Պախճէլի փողոց թիւ 1 տունն։ Ուր կը գտնուի ամէն օր մինչ կէսօր իրեն դիմող աղքատ հիւանդներն յոյժ հաճելի եղանակաւ դարմանելու։

Մանկանց՝ ջղային անճանց, ևս կանանց ամէն տեսակ տկարութեանց համար տօքթէօր Կիրակոսեանի դարմանելու եղանակն յոյժ հաճելի և վտանգէ ևս ազատ եղած է։

Տօքթէօր Կիրակոսեան ամէն երկուշաբթի իւր տան մէջ մինչ կէս օր իրեն դիմող աղքատ հիւանդներն ամենայն խնամօք ձրի կը դարմանէ։

SIROP DE BRIANT

ՍԻՐՕ ՏԸ ՊՐԻԱՆ

Բարիստէ էճզախանէսի, Ռիվոլի սոգագ Ն. 150.

Իշպու շուրուպու, թապիպլէր էլի սէնէտէն պէրու, կէօքիւս հասթալըգլարը, վէ էօքսիրիւք, վէ նէզլէ, վէ պրոնչիթ, վէ գաթար, վէ կրիբ վէ սայիրէ իչին թէրթիպ վէ թէնպիհ իյլէմէքտէ տիրլէր։ Մէզքիւր շուրուպ զիեատէ չարուգ թէէսսիր իտիպ, վէ զիեատէ լէզիզ, վէ զիեատէ էհվէն մուալիճէլէրտէն պիրի տիր։

Շիշէսի 2 ֆրանգ 25 սանթիմ տիր։

Շու աթիտէքի իմզաեա տիգգաթ օլունմալը տըր։

Պէյօղլունտա Մ Գանձիկ պիրատէրլէր էճզախանէսինտէ պուլունմաղտա տըր։

Գանձիկ

ԻԼԱՆ

Օապրգ Մամուլուն սահիպ իմթիեազը Ա. յվազեան էֆէնտի, մաթպասմաբզրն պուլունտուղու Իբսի խանընտա տշաղրատա պիր մաղազա քիւշատիյլէ, նէֆիս զէյթին եաղը վէ լէզիզ շարապ վէ մասթիգա վէ ալեա ճինսինտէնտէ սապուն կէթիրմէքտէ պուլունտուղունտան, մէճմուն օլմագլըզը արզու իտէն զաթլարրն թէյրիֆլէրի իլթար մամավէթ օլունուր։

ՍԻՆԻՐԷ ՏԱՑԻ ՅԻԼԼԷԹԼԷՐ ՍԱՐԱ ԻԼԼԷԹԻ

Իշպու ժէլլինօ թէսմիյեէ օլունան չէքէրլամէլէր, սինիրէ տայիր իլլէթլէր իչին, էն զիեատէ շիֆապախշ պիր մուալիճէ տիրլէր։ Սարա իլլէթի իչին, հէր նէվի մուալիճէտէն զիեատէ գուվվէթլի, թէէսսիրլի, վէ ֆայիտէլի տիրլէր։

Պու շէքէրլամէլէր, ալէլխուսուս պաղը զէմանլէրտէ, գատընլարը իղթիրապընը մուճիպ, վէ տէրէճէյի նիհաեէտէ թէէսսիր վէ հիտտէթ տիւլար օլուպ, թարաֆ ու էթրաֆլարընն հիւզն ու մէղլաղարը օլան ֆէնալըղը.ֆէվգէլատէ սուրէթտէ տէֆ վէ իզալէ իտէրլէր։

Պունուն թէքմիլ շիշէսի 8 ֆրանգ, վէ եարըմ շիշէսի տախի 4 ½ ֆրանգ տըր։

Պէյօղլուտա վալը Մ. Գանձիւք պիրատէրլէրին Պրիթանիք նամ էճզախանէլէրինտէ, վէ Իզմիրտէ տախի Մ. Մարգ Գանձիւք էճզախանէսինտէ պուլունուր։

QUINA-LAROCHE

ԷԼԻՔՍԻՐ ՎԻՆԷՕ

Իշպու ԳԻՆԱ-ԼԱՐՕՇ, էօյլէ ատի պիր մուալիճէ օլմաեբզ, իլլա ճիտտի իլիմ վէ ֆէմէք զահմէթ իլէ վիճուտէ կէլմիշ տիր, չէօյլէ քի, պունու թէրթիպ վէ իհտաս իտէն զաթ, պիեեիւք միւքեաֆաթլարա նայիլ օլմուշ տուր. եանի 16 պին ֆրանգըզ նագտի պիր միւքեաֆաթա նայիլ օլտուգտան պաղգա, պիր չօգտա ալթուն վէ լայիր միտալլար ալմըշ տըր։

Պու մուալիճէյնին թէրթիպի իչին, իւչ քէրրէ քինքինանը էսասը ալընտըգտան սօնրա, զաեէթ լէզիզ վէ զաեէթ լաթիֆ պիր իբրիր եաբըլմըշ տըր. իչթէ Դինա-Լարօշուն, սայիր պու եօլտա մուալիճէլէրին քեաֆֆէսինտէն զիեատէ ալէաը-ղընն սըրր վէ հիքմէթի պունտա տըր։ Պու իլաճ միտէ իւֆիւնէթինի տէֆիտիպ, իշթահ ալար, գանա գուվվէթ վիրիր, վէ կէշվէեէն նէօպէթլէրի վէ սայիրէեիտէ տէֆ իտէր։

Փարիս, 22 վէ 19 Տրուօ սօգաղընտա վէ էճզաճըլարտա պուլունուր։

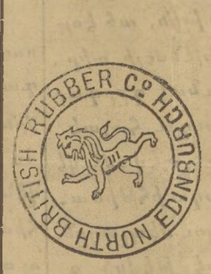

Էտինպուրկտա, Նորթ Պրիթիշ Բաղերթ գումբանեասընն մաղուլաթընտան պիրինճի ճինս լաստիկ գալօշար.

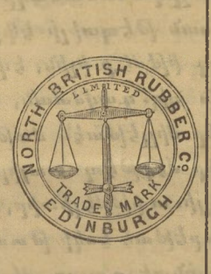

Պու կիւզել լաստիք գալօշար, Իսթանպոլ բիացասընտա չօգտան պէրու թանըմըշ, վէ ճինսլէրին իեիլիկինտէն էհալի տայիմա հօշնուտ օլմուշ տուր։

Իշպու լաստիք գալօշարըն այնի մարգա իլէ թագլիտի զուհուր իթմիշ օլտուղունտան, սագընըլմասը իհթար օլունուր։

Պիղիմ լաստիք գալօշարըմզը, մէզքիւր թագլիտ լաստիք գալօշարընն տէօրթ չիֆթինի էսկիտիր։

Էհալի, պիղիմ լաստիք գալօշարը ալտընը վագըթ պագմալը տըր քի, էօքճէլէրին ալթընտա ասլան տամղա օլսուն, վէ քէնարընտա էտինպուրկ եաղըը օլսուն։ Վէ հէր պիր լաստիք գալօշարըն իչինտէաէ թէրազի մարգա օլաճագ տըր։

Պիղիմ լաստիք գալօշարըմզը սաթըլըր Գալաթատա Գարաքէօյտէ պիւեիւք ճաատէտէ Ն. 5 Տիամանտիա Եօրկիատիսին մաղազասընտա, վէ Իսթանպոլտա Սուլթան Համամը ճիվարընտա Գօճաման օղլու խանընտա։

Զուհուրաթ պաշ իքրամիյեէսի 500.000 մարգ, եանի 625,000 ալթուն ֆրանգ։	ԻԼԱՆԸ ԻԴՊԱԼ	Իքրամիյեէմէլ հիւքիմէթի թարաֆընտան էմնիյեէթ թահթընտան ալընըր տըր։

Համպուրկ հիւքիմէթի թարաֆընտան թահթը էմնիյեէթէ ալընմըշ օլան պիւյիւք իքրամիյեէլէրին եէքիւնի 8 միլեօն 902.000 ալթուն մարգտան իպարէթ տիր։

Իշպու ֆայիտէլի բիեանգօտա, պէեաննամէսի մուճիպինճէ, եաղընդզ 93.000 ատէտ նիւմէրօլար, շու աթիտէքի սուրէթտէ պիւյիւք իքրամիյեէլէրի գաղանանագլար տըր։

Զուհուրաթ նէվինտէն օլան պաշ իքրամիյեէ 500.000 մարգտան իպարէթ տիր։

Պաշ իքրամիյեէ			
300.000 մ.		106 թ.	3.000 մ.
1 թնէ 200.000 մ.		256 թ.	2,000 մ.
2 թ.	100.000 մ.	512 թ.	1,000 մ
1 թ.	80.000 մ.	739 թ.	500 մ.
1 թ.	70.000 մ.	149 թ.	300 մ. 200
2 թ.	60 000 մ.	մարգ վէ	150 մ.
1 թ.	55.000 մ.	28800 թ.	145 մ.
1 թ.	50.000 մ.	գատար	7990 թ.
1 թ.	40.000 մ.	124 մարգտէն	100
1 թ.	30.000 մ.	մ. վէ	94 մ. վէ
5 թ.	15.000 մ	7850 թ.	67 մ. 40
26 թ.	10.000 մ.	մ. վէ	20 մ. ճէ.
56 թ.	5 000 մ.	ման	46.500 նմ.

Պունլար մութլագա պիր գաչ այ գարգիրնտա 7 տէֆա չէքիլէճէք օլան նիւմէրօլարա իսապէթ իտէճէքլէր տիր։

Պիրինճի տէֆա չէքիլէճէք օլան նիւմէրօլարընն թէքմիլինին ֆիեաթը եաղընդզ 7. 50 ֆրանգ տըր, վէ նըսֆը 3. 75 ֆրանգ տըր, վէ տէօրթտէ պիրի 1. 88 ֆրանգ տըր։

Հիւքիմէթ թարաֆընտան թահմը էմնիյեէթէ ալընմըշ օլան ասըլ գիլէթլերի (այրընճա բրօմէսլերի տաթըլմատըղը հալտէ) հիւքիմէթին արժասը յլա միւղէյեէն պուլունան պէեաննամէսի (բրօսբէքթիս), լազըմ կէլէն պէտէլ ագճէսի իմէաՀՀիւտլիւ օլարագ, կէօնտէրիլտիկի թագտիրտէ, էն ուղագմահէլլերէ տէ կէօնտէրէճէկիմ տիր։

Հէր քիմին նիւմէրօսունա իքրամիյեէ իսապէթ իտէր իսէ, մուգապիլ հիչ պիր շէյ մաթլուպ օլունմագտըզընն անինտէ կէօնտէրէճէկիմ։

Քէզալիք, էվվէլինտէն, իշպու եէոտի տէրէճէճէտէն միւրէթթէպ պուլունան իքրամիյեէլէրին թագսիմլէրինի պէեան իտէն բրօսբէքթիսիս (պէեաննամէ) տախի, իւզէրինտէ հիւքիւմէթին արժասը պուլունտուղու հալտէ, մէճճանէն կէօնտէրէճէկիմ տիր։

Գազանըլան իքրամիեէլէրի, պիղզաթ քէնտիմ, տօղրուտան տօղրու, վէ տէրհալ, վէ կիզլի օլարագ, եանի գազանանընն իսմինի քիմսէեէ պէեան իթմէքսիզին կէօնտէրէճէկիմ։

Քիմքի պիլէթ իսթէր իսէ, մանտա բօսթ իլէ իսթէեէպիլէճէքտիր։ — Քիմքի պիլէթ ալմագ միւրատիտէր իսէ, տէրհալ, վէ նիհաեէթ, ալաֆրանկա ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ 5 ինէ գատար պիլտիրմէսինի ըէճա իտէրիմ, չիւնքի, քէչիտ վագթի եագլաչմագտա տըր։

ՍԱՄՈՒԷԼ ՀԷՐՇԷՐ ՍԷՆՐ

Պանքիէ վէ գօնթուար տը չանժ

Banqier et comptoir de change
HAMBOURG
(Ville libre)

ԱՐԿԱԾՔ ԿԱՏԱՐԻՆԷԻ ԱԶԳԱՑԻՆ ՎԷՊ

Գրեց

Խորէն Եպիսկոպոս Մէլիքբէկեան

Ուրֆա առաջնորդու Գեր. Խորէն սրբազանըն էսէրի օլան իշպու էրմենիճէ քիթապ, 162 սահիֆէտէն իպարէթ օլտուղու հալտէ, Իսթանպոլտա Սագա-եօգուշունտա վագը Պոզաճեան քիթապխանէսինտէ 6 շար ղրշ. տ սաթըլմագտէ տիր։